

Indignació sense rumb

Una campanya electoral suïcida centrada en la desqualificació sense pietat de l'adversari, menyspreant la ja prou limitada intel·ligència política de l'electorat, ha acabat d'exasperar una ciutadania que arribava a la cita prou cuita. Resultat? Que n'hi ha que han sortit al carrer a desfogar-se. Si fos cert, pel que deien els eslògans, que uns volien desmantellar l'estat del benestar, que altres governaven amb una absoluta incompetència i al servei d'interessos inconfessables i, fins i tot, ens alertaven que les nostres idees estaven en perill de ser retallades, la reacció d'indignació encara ha fet curt! L'alarmisme polític, que en temps de bonança podia afavorir uns partits contra els altres, ara, enmig d'una greu recessió i d'un clima d'irritació generalitzada, ha acabat desautoritzant tothom. Demà en podem comprovar l'abast i, probablement, els efectes devastadors.

A la vista de l'enorme rellevància que els mitjans de comunicació han donat a aquesta minifebrada ciutadana d'indignació, cal també ser cauts davant l'entusiasme que ha desvetllat l'espanyolíssima plataforma –o el que sigui– anomenada Democràcia Real Ja! Per començar, i a l'espera de veure en què acaba, les concentracions s'han caracteritzat pel seu caràcter reactiu i per difondre un discurs populista i antipolític. Els acampats disparen sense matisos contra tota la classe política i contra allò que en diuen “capitalisme salvatge”, però assenyalant només el món empresarial i financer. I que mitja dotzena de professors universitaris els proporcionin una mica de discurs articulat, no pot dissimular l'absència radical de contingut més enllà d'aquesta indignació que no és altra cosa que irritació irada. Tan buida, per cert, com buit de contingut és l'*Indigneu-vos!* de Stéphane Hessel.

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

No ens enganyem: la base estable d'aquestes acampades la constitueixen els de sempre, els de totes les acampades. Només cal anar-ho a veure. Res de nou a l'horitzó. I com que la ira fa estranys companys de viatge, a hores hàbils, al costat de cada campista s'hi afegeix un aturat, una tieta i un practicant de medicines alternatives. Així multipliquem per quatre. O per cinc, si hi afegeixes el periodista amb micròfon als dits. Allò que hem pogut escoltar en les desenes i desenes d'entrevistes a peu d'acampada, ha delatat la banalitat de tot plegat. Més o menys, el diàleg solia anar així: “Què demaneu?”, preguntava l'un. “Volem que *la cosa* canviï”, responia el jove universitari amb la carrera penjada. “Quina *cosa*?”, insistia el periodista. “No ho sabem. De fet, és el que hem vingut a discutir”. Llegiu atentament el crit de guerra per adonar-vos de la vacuïtat de la proposta. D'una banda, això de la democràcia “real”, que no remet a res conegut a la història de la Humanitat. I, de l'altra, el “ja” –aquest “ja” idiomàticament tan foraster– que apunta a una cultura de la impaciència i de la satisfacció immediata, paradoxalment, de naturalesa profundament capitalista.

Una de les principals consideracions que cal fer a propòsit d'aquesta erupció social és sobre l'interès mediàtic que ha desvetllat, d'una gran desproporció comparada amb altres mobilitzacions

molt més participatives i ben organitzades. Cal dir-ho: el suport propagandístic obtingut dels mitjans és a la mateixa arrel del seu èxit. I la raó principal és que som davant d'un fenomen genuïnament mediàtic. La fascinació de les convocatòries massives suposadament “espontànies” a través de SMS, Facebook o Twitter, és un punt a favor. El disseny colorista de l'esdeveniment, propi d'un anunci d'Ikea o Decathlon, barrejat amb el primitivisme d'un foc de camp tribal al centre neuràlgic de ciutats cosmopolites, és un altre punt a favor d'una escenografia seductora. I, sobretot, el relat clàssic però irresistible: el poble indignat que s'alça contra els poderosos, el David contra Goliath. Vaja: la possibilitat de retransmetre l'emoció de la plaça Tharir, però sense risc de prendre mal. M'hauran de perdonar tanta ironia, però reconec que paeixo molt malament el populisme antipolític, immadur i perillós.

Des que es va començar a parlar de “desafecció política”, he sostingut que era una perspectiva que no permetia entendre les raons de la creixent desconfiança entre institucions democràtiques i ciutadania. No és el ciutadà que no estima la política, sinó que és la política que no ha estimat el ciutadà. Els desafectes han estat els partits i les institucions polítiques. I ara ho corroborem. Si la política institucional no estima ni respecta el ciutadà, si en lloc de tractar-lo com un adult el tracta amb condescendència i el malcria per no enfrontar-s'hi, en recull el menyspreu i la desconfiança. I aquí és on som. L'acampada d'aquests deu dies serà una anècdota. Però cal prendre nota seriosa del símptoma, que apunta en una direcció gravíssima. Avui a la nit ho veurem: de l'agitació populista i antipolítica, només en trauran avantatge els partits conservadors, perquè aquest és el seu terreny.